

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (A) ભાષાની લાક્ષણિકતાઓ વિશે વિસ્તૃત સમજૂતી આપો.
(B) ભાષા અને સમાજનાં સંબંધમાં પૂર્વગ્રહની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- (A) બહુભાષિતાનો અર્થ જણાવી, ભારતીય વર્ગખંડોમાં ભાષાની સ્થિતિ સમજાવો.
(B) 'ઘટ સિદ્ધાંત' ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

2. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (A) અધ્યયનના આધારસ્તંભ તરીકે ભાષાની અનિવાર્યતા અને ઉપયોગિતા સ્પષ્ટ કરો.
(B) ભાષા વિકાસનો વર્તનવાદી સિદ્ધાંત વિસ્તૃત રીતે સમજાવો.

અથવા

- (A) ઘરની ભાષા અને શિક્ષણના માધ્યમની ભાષા વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
(B) ભાષા શિક્ષણનો દાર્શનિક અભિગમ અને સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમ વિસ્તારથી સમજાવો.

3. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (A) કથન કૌશલ્યનું મહત્ત્વ જણાવો.
(B) વાંચન કૌશલ્યની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી પ્રવર્તમાન સમયમાં વાંચનનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- (A) શિક્ષક – વિદ્યાર્થીના સંબંધ સંદર્ભે ભાષાનું મહત્ત્વ સમજાવો.
(B) માતૃભાષાના પાઠ્યપુસ્તક સિવાય અન્ય વિષયોના પાઠ્યપુસ્તકોમાં ભાષાનું સ્વરૂપ વર્ણવો.

4. નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો :

14

- (A) શ્રવણ કૌશલ્ય અને વાકકૌશલ્યની ખિલવણી માટેની વાર્તાકથન અને સંવાદ પદ્ધતિની ચર્ચા કરો.
(B) મૂક (મૌન) વાચન એટલે શું ? મૂક વાચનના ફાયદા અને ગેરફાયદા જણાવો.

અથવા

- (A) ઔપચારિક લેખન અને અનૌપચારિક લેખન વચ્ચેના તફાવતને ઉદાહરણ સાથે સ્પષ્ટ કરો.
(B) બહુવિધ ભાષાશક્તિની ખિલવણીમાં યાદશક્તિ અને વલણો કેવી રીતે ઉપયોગી છે ? સમજાવો.

5. નીચેના બાર પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં આપો :

14

- (1) ભાષાનો અર્થ સંક્ષિપ્તમાં જણાવો.
- (2) ભાષા અનુભવ અભિગમ કઈ બાબત પર ભાર મૂકે છે ?
- (3) સાતત્ય ભંગ અંગે સ્પષ્ટતા કરો.
- (4) ભાષા વિકાસનો જન્મજાત શક્તિનો સિદ્ધાંત સંક્ષિપ્તમાં જણાવો.
- (5) ભાષાનો મનોવૈજ્ઞાનિક અભિગમ એટલે શું ?
- (6) સંકલ્પના એટલે શું ?
- (7) શ્રવણના બે પ્રાથમિક પ્રકારો જણાવો.
- (8) શ્રવણ કૌશલ્યનો અર્થ જણાવો.
- (9) ભાષાનું અર્થગ્રહણ કયા કૌશલ્યો દ્વારા થાય છે ?
- (10) જ્ઞાનકોશ એટલે શું ?
- (11) બહુવિધ ભાષાશક્તિની ખિલવણીમાં બુદ્ધિશક્તિનું મહત્ત્વ ટૂંકમાં સમજાવો.
- (12) ભાષા પ્રયોગશાળામાં કયા-કયા સાધનો વપરાય છે ?

JA-105

January-2024

B.Ed., Sem.-I

C-01 : Education

(Language Across Curriculum)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Answer any **one** set of questions given below :

14

- (A) Explain the characteristics of language in detail.
(B) Explain the role of prejudice in the context of language and society.

OR

- (A) Explain the meaning of multilingualism, explain the status of language in Indian classrooms.
(B) Explain 'Ghat Sidhdhant' with example.

2. Answer any **one** set of questions given below :

14

- (A) Clarify the imperative and usefulness of language as a pillar of learning.
(B) Explain the behaviour theory in the context of development of language in detail.

OR

- (A) Explain the difference between home language and language of medium of teaching.
(B) Explain philosophical approach and sociological approach of language teaching in detail.

3. Answer any **one** set of questions given below :

14

- (A) Explain the importance of speaking skill.
(B) Explain the concept of reading skill and explain the importance of reading in present times.

OR

- (A) Explain importance of language in relation to teacher student relationship.
(B) Describe the form of language in textbooks of subjects other than mother tongue textbooks.

4. Answer any **one** set of questions given below :

- (A) Discuss storytelling and dialogue techniques for teaching listening skill and speaking skill.
- (B) What is silent reading ? State the advantages and disadvantages of silent reading.

OR

- (A) Explain the difference between formal writing and informal writing with examples.
- (B) How are memory and attitude useful in learning multilingualism ? Explain.

5. Answer any **seven** in short from the following **twelve** questions :

- (1) Briefly explain the meaning of language.
 - (2) What does the experiential approach to language emphasize ?
 - (3) Explain the continuity break.
 - (4) Briefly state the Nativist theory of language development.
 - (5) What is the psychological approach to language ?
 - (6) What is concept ?
 - (7) State the two primary types of listening.
 - (8) Explain the meaning of listening skill.
 - (9) What skills do language acquisition take ?
 - (10) What is encyclopaedia ?
 - (11) What is the importance of intelligence in the development of multiple language skills ?
 - (12) Which tools are useful in the language laboratory ?
-